

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Introdución á Arquitectura	Código	630G02005	
Titulación	Grao en Estudos de Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Caridad Graña, Juan Antonio	Correo electrónico	juan.caridad@udc.es	
Profesorado	Abelleira Doldán, Miguel A. Blanco Lorenzo, Enrique Manuel Caridad Graña, Juan Antonio Río Vázquez, Antonio Santiago	Correo electrónico	miguel.abelleira@udc.es enrique.blanco@udc.es juan.caridad@udc.es antonio.rio.vazquez@udc.es	
Web	iala.udc.es			
Descrición xeral	Curso inicial dos estudos da Escola de Arquitectura, o primeiro cuatrimestre da carreira quere iniciar a formación da/o futura/o arquitecta/o atendendo dende os momentos iniciais, ó triple soporte reflexivo, proxectivo e construtivo do feito arquitectónico. Dentro del, Introducción á Arquitectura é a única materia obrigatoria dentro do bloque proxectual e é a encargada de espertar ou de acrecentar o interese pola Arquitectura e pola súa razón de ser, aproximándose ó seu concepto dende a teoría e dende a historia e fomentando a capacidade analítica, o sentido crítico e o desenvolvemento lóxico do alumnado no amplo campo que vai da cidade ao deseño elemental, como territorio propio da arquitectura.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A50	Coñecemento axeitado dos métodos de estudo dos procesos de simbolización, as funcións prácticas e a ergonomía.
A54	Coñecemento axeitado da estética e a teoría e historia das belas artes e as artes aplicadas.
A63	Elaboración, presentación e defensa ante un Tribunal Universitario dun traballo académico orixinal realizado individualmente relacionado con calquera das disciplinas cursadas.
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita atoparse a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B6	Coñecer a historia e as teorías da arquitectura, así coma as artes, tecnoloxías e ciencias humanas relacionadas con esta
B12	Comprender as relacións entre as persoas e os edificios e entre estes e o seu entorno, así como a necesidade de relacionar os edificios e os espazos situados entre eles en función das necesidades e da escala humana
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Introducir al alumnado en la arquitectura despertando o acrecentando su interés por ella y por su razón de ser.	A50 A54	B1 B2 B3 B6 B12	C1 C4 C6 C7 C8
Aproximarse a la arquitectura desde la teoría, el pensamiento y el magisterio.	A50 A54	B1 B2 B3 B6 B12	C1 C4 C6 C7 C8
Introducción a la historia de la arquitectura y al proceso proyectivo de sus edificios emblemáticos	A50 A54	B1 B2 B3 B6 B12	C1 C4 C6 C7 C8
Conocer e introducirse en el territorio de la arquitectura como un amplio campo que va de la ciudad al diseño elemental.	A50 A54	B1 B2 B3 B6 B12	C1 C4 C6 C7 C8
Fomentar la capacidad analítica, el sentido crítico y el desarrollo lógico del alumno en el campo de la arquitectura. Saber ver la arquitectura. Saber pensar la arquitectura.	A50 A54 A63	B1 B2 B3 B6 B12	C1 C4 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
I. A IDEA DE ARQUITECTURA	01. PRESENTACION. APROXIMACIÓN Á IDEA DE ARQUITECTURA (I) 02. DEFINIÇÕES DE ARQUITECTURA 03. O COÑECEMENTO DA ARQUITECTURA 04. TERRITORIO E ESCALAS DA ARQUITECTURA
II. A ARQUITECTURA NA HISTORIA	05. ORIXES E LÍMITES DA ARQUITECTURA 06. A ARQUITECTURA NO MUNDO CLÁSICO 07. A ARQUITECTURA DA IDADE MEDIA 08. A ARQUITECTURA DO HUMANISMO 09. A ARQUITECTURA DA REVOLUCIÓN INDUSTRIAL 10. A ARQUITECTURA DO MOVEMENTO MODERNO (I) 11. A ARQUITECTURA DO MOVEMENTO MODERNO (II)
III. A PROXECTACIÓN ARQUITECTÓNICA	12. ARQUITECTURA E PROXECTO 13. ARQUITECTURA E SIGNIFICADO 14. ARQUITECTURA E FORMA 15. ARQUITECTURA E CONSTRUCCIÓN
IV. MAXISTERIO E ARQUITECTURA	16. OS MESTRES DA ARQUITECTURA
V. A ANÁLISE ARQUITECTÓNICA	17. A LEITURA DA OBRA DE ARQUITECTURA (I) 18. A LEITURA DA OBRA DE ARQUITECTURA (II)

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A50 A54 B1 B2 B3 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	2	0	2
Sesión maxistral	A50 A54 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	26	0	26
Discusión dirixida	A50 A54 B1 B2 B3 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	14	0	14
Saídas de campo	A50 A54 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	4	0	4
Traballos tutelados	A50 A54 A63 B1 B2 B3 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	10	45	55
Prácticas a través de TIC	A50 A54 A63 B1 B2 B3	0	15	15
Proba obxectiva	A50 A54 A63 B1 B2 B3 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	2	30	32
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Encuadramiento da asignatura no Plano de Estudos. Plantexamento do curso e obxetivos pretendidos.
Sesión maxistral	Sesións maxistras. Clases teóricas e exposicións orais complementadas co uso de medios audiovisuais, coa finalidade de transmitir ós estudantes as bases fundamentais dos coñecementos e facilitar a súa aprendizaxe, facendo fincapé no feito de ser a única materia dentro do bloque proxectual arquitectónico, convertíndose así no primeiro contacto que ten o alumnado co carácter teórico, proxectivo, constructivo e territorial da Arquitectura.
Discusión dirixida	Discusións dirixidas. Exposicións orais, con uso de medios audiovisuais, complementadas por debates activos con participación dos estudantes, para potenciar a transmisión dos coñecementos expostos polo profesorado nas sesións maxistras e facilitar a aprendizaxe do alumnado. Nelas os estudantes deberán interactuar cós docentes, non só plantexando dúbidas ou cuestións senón debatindo activamente. Fomentarase a adquisición de coñecemento de modo autónomo a través da utilización de novas tecnoloxías para a realización de buscas dirixidas.
Saídas de campo	Saídas de campo mas que se realizarán visitas guiadas polo profesorado a obras de arquitectura e a cidades de Galicia vinculadas ó temario.
Traballos tutelados	Como complemento das discusións dirixidas e co obxectivo de promover a aprendizaxe autónoma e grupal dos estudantes, desenvolveranse continuamente traballos prácticos de tipo analítico e/ou gráfico en diversos formatos baixo a tutela do profesorado, tanto en grupos reducidos como en titorías individualizadas que atendan ás consultas puntuais de forma personal. Todo baixo o soporte dun Entorno Virtual Docente [ENVIDO] que facilitará o contacto e o seguimento do estudante.
Prácticas a través de TIC	Tanto as propostas dos traballos tutelados como a súa elaboración e contestación faranse a través das TIC.
Proba obxectiva	Cunha duración máxima de dúas horas, proporáanse cuestións sobre o temario para ser respostadas en papel tanto de forma escrita como gráfica.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	Como complemento das discusións dirixidas e có obxecto de promover a aprendizaxe autónoma e grupal dos estudantes, desenvolveranse continuamente traballos prácticos de tipo analítico e/ou gráfico en diversos formatos baixo a tutela do profesorado, tanto en grupos reducidos como en titorías individualizadas que atendan as consultas puntuais de forma persoal. Todo baixo o soporte dun Entorno Virtual Docente [ENVIDO] que facilitará o contacto e seguimento do estudante.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A50 A54 A63 B1 B2 B3 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	Realización satisfactoria correspondendo a unha axeitada progresión ó longo do curso tanto dos traballos individuais coma dos grupais. Valoración parte individual: 20% Valoración parte grupal: 20%	40
Proba obxectiva	A50 A54 A63 B1 B2 B3 B6 B12 C1 C4 C6 C7 C8	Constará de varias cuestións teóricas e prácticas relativas ós contidos da materia. Serán obrigatorias e plantexadas de modo progresivo buscando unha axeitada personalización da calificación final.	60

Observacións avaliación

A avaliación da asignatura configúrase como unha suma ponderada dos traballos tutelados e das probas obxectivas. Cada unha das tres partes que conforman a calificación (traballo individual, traballo en grupo e proba obxectiva) son valorados de 0 a 10 puntos, sendo preciso acadar unha calificación mínima de 3 puntos en cada unha delas para poder superar a asignatura.

A asistencia e participación nas clases presenciais é precisa para ser avaliado. O traballo non presencial é valorado a través dos traballos tutelados segundo as porcentaxes descritas anteriormente.

A proba obxectiva consiste en preguntas e en análises concretas de textos, obras ou fragmentos arquitectónicos que permitan valorar a comprensión dos aspectos particulares do temario e possibiliten verificar a asimilación dos contidos da asignatura e a axeitada personalización da cualificación. Os traballos tutelados son uns exercicios prácticos de elaboración personal e/ou grupal que desenvolven aspectos particulares e fundamentais do temario; na súa cualificación valorárase especialmente a ideación gráfica e a capacidade analítica do alumnado.

Para poder ser avaliado na primeira oportunidade (xaneiro) o estudante deberá cumprir a totalidade dos seguintes requisitos:

1. Asistir como mínimo ó 80% das clases presenciais.
2. Entregar como mínimo o 80% dos traballos individuais nas datas indicadas.
3. Entregar o traballo de grupo na data sinalada.
4. Realizar a proba obxectiva sin deixar de contestar ningunha das preguntas plantexadas.

No caso de non cumprir algún dos tres primeiros puntos o alumno obterá ?Non presentado? na convocatoria (oportunidades de xaneiro e xullo).

Se o estudante non se presentara á proba obxectiva, tendo cumprido o resto dos requisitos, obterá ?Non presentado? na oportunidade de Xaneiro

Se o estudante non aproba na primeira oportunidade e sempre que teña cumpridos os puntos 1, 2 y 3, é posible reelaborar ou completar prácticas individuais para mellorar esa calificación parcial para a segunda oportunidade.

Na segunda oportunidade (xullo), repetirase únicamente a proba obxectiva, coas mesmas condicións que na primeira oportunidade, á que só se poderán presentar aqueles estudantes que:

1. Ou ben teñan cumprido os catro requisitos sinalados anteriormente e non teñan acadado a puntuación suficiente para aprobar.
2. Ou ben teñan cumprido os tres primeiros pero non se teñan presentado á proba obxectiva na primeira oportunidade.

Aqueles estudantes que se incorporen co curso xa comenzado:

1. Terán que asistir a un mínimo dun 90% das clases presenciais restantes dende a súa incorporación
2. Terán que entregar en tempo as prácticas que se realicen a partires da súa incorporación
3. As prácticas con data previa á súa incorporación terán que ser entregadas no momento que lles indique o seu profesor .

O resto de normas que non entren en contradición coas anteriores seranlles de aplicación igual que ó resto de estudantes.

Aqueles estudantes que participen programas de mobilidade saínte ou entrante adaptaranse ás mesmas normas que o resto do estudantado.

Os

estudantes repetidores que nun curso anterior teñan cumprido o requisito de presencialidade quedan exentos de cumprilo nos cursos seguintes.

Os estudantes repetidores que

nun curso anterior teñan as prácticas individuais aprobadas quedan exentos de voltar a facelas nos cursos seguintes.

Os

estudantes repetidores que nun curso anterior teñan a práctica grupal aprobada quedan exentos de voltar a facela nos cursos seguintes. Avaliación en convocatoria adiantada: Para poder optar á avaliación en convocatoria adiantada deben cumprirse as condicións de avaliación xeral nun curso previo.

Estudantes

con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Para estes casos,

sempre que conten con recoñecemento oficial da dirección do centro, non se terá en conta a esixencia de asistencia mínima, manténdose o resto de esixencias xerais establecidas.

Plaxio. No relativo ao plaxio se

atenderá ao indicado no Art. 14º das Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	1. ALONSO PEREIRA, JOSE RAMON (2012). INTRODUCCION A LA HISTORIA DE LA ARQUITECTURA. BARCELONA, REVERTE2. AGRASAR QUIROGA, FERNANDO (2008). EL CONOCIMIENTO DE LA ARQUITECTURA. A CORUÑA, COAG3. BENEVOLO, LEONARDO (1982). DISEÑO DE LA CIUDAD (5 vol). BARCELONA, GILI4. QUARONI, LUDOVICO (1980). PROYECTAR UN EDIFICIO. OCHO LECCIONES DE ARQUITECTURA. MADRID. XARAIT5. LE CORBUSIER (1978). HACIA UNA ARQUITECTURA. BARCELONA, POSEIDON6. WRIGHT, FRANK LLOYD (1978). EL FUTURO DE LA ARQUITECTURA. EL IDIOMA DE UNA ARQUITECTURA ORGANICA. BARCELONA, POSEIDON7. ZEVI, BRUNO (1969). ARCHITECTURA IN NUCE. MADRID, AGUILAR
Bibliografía complementaria	01. IALA (2010). HERRAMIENTAS WEB Y DISEÑO DE APRENDIZAJE INTERACTIVO EN LA ENSEÑANZA TECNICA SUPERIOR. MADRID, UPM 02. IALA (2010). DOCENCIA 2.0. EXPERIENCIAS DE INTRODUCCIONA LA ARQUITECTURA. MADRID, UPM 03. IALA (2009). GENERADOR DE AFICION 2.0. GIRONA, UDG 04. IALA (2009). INTRODUCCION A LA ARQUITECTURA 2.0. VIGO,UDC/UDV/USC 05. IALA (2009). ANALISIS GRAFICO Y DOCENCIA NO PRESENCIAL.VIGO, UDC/UDV/USC 06. IALA (2009). HERRAMIENTAS WEB EN LA FORMACION INICIAL DEL ARQUITECTO. VIGO, UDC/UDV/USC 07. IALA (2008). LA WEB 2.0 EN LA ENSEÑANZA DE INTRODUCCIONA LA ARQUITECTURA. GIRONA, UDG 08. BAKER, GEOFFREY (1998). ANALISIS DE LA FORMA. URBANISMO Y ARQUITECTURA. BARCELONA, GILI 09. CHING, FRANCIS D.K. (1998). ARQUITECTURA: FORMA, ESPACIO Y ORDEN. BARCELONA, GILI 10. CHING, FRANCIS D.K. (1997). DICCIONARIO VISUAL DE ARQUITECTURAR. BARCELONA, GILI 11. CHING, FRANCIS D.K. (1999). MANUAL DE DIBUJO ARQUITECTONICO. BARCELONA, GILI 12. CLARK, ROGER Y PAUSE, M. (1997). ARQUITECTURA: TEMAS DE COMPOSICION. BARCELONA, GILI 13. LEUPEN, BERNARD (1999). PROYECTO Y ANALISIS. EVOLUCION DE LOS PRINCIPIOS EN ARQUITECTURA. BARCELONA, GILI; 14. RISEBERO, BILL (1982). HISTORIA DIBUJADA DE LA ARQUITECTURA OCCIDENTAL. MADRID, BLUME 15. UNWIN, SIMON (2003). ANALISIS DE LA ARQUITECTURA. BARCELONA, GILI http://dugi-doc.udg.edu/bitstream/10256/2003/1/216.pdf http://dugi-doc.udg.edu/bitstream/10256/906/1/215.pdf http://www.ialaudc.es/docs/Analisis_de_arquitectura_y_docencia_no_presencial.pdf http://www.ialaudc.es/docs/Herramientas_Web_20_en_la_formacion_academica_inicial_del_arquitecto.pdf http://www.ialaudc.es/docs/La_Web_20_en_la_ense%C3%B1anza_de_Introduccion_a_la_Arquitectura.pdf http://www.ialaudc.es/docs/Introduccion_a_la_arquitectura_20.pdf http://www.ialaudc.es/docs/Herramientas_web_y_dise%C3%B1o_de_aprendizaje_interactivo.pdf http://iala0910.blogspot.com/ http://iala0910p.blogspot.com/ http://iala0910gdc.blogspot.com/ http://iala0809.blogspot.com/ http://iala0809p.blogspot.com/ http://introduccionalaarquitectura.blogspot.com/

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Teoría da Arquitectura/630G02025

Historia da Arte/630G02015

Historia da Arquitectura 2/630G02040

Observacións

Como parte das tarefas da materia, poderase preparar material síntese do traballo realizado para a súa exposición conxunta a finais de curso, no evento organizado polo Departamento de Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición: "Arquitecturas en Curso. DPAUC" (paneis, maquetas, debuxos, vídeos, textos, performances, etc.). Ao longo do curso, o profesorado pode recomendar a asistencia a determinados eventos divulgativos (congresos, xornadas, simposios, conferencias, etc.), organizados pola ETSAC, o DPAUC, etc., que teñan relación co contido docente da materia, co obxectivo de proporcionar ao alumnado coñecementos e experiencias actuais referentes a un determinado ámbito de estudo.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías